

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 425.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e122788/facsimile.pdf> (tilgået 22. juli 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

gaaende, som den, der her findes, er bleven udtalt, idet det vil være i Forsamlingens Erindring fra de foregaaende Paragrafer, at Govedrullens Indbefatter, at saa stort Antal af det forvarnpligtige Mandfald, at der ikke let, uden under ganske extraordinaire Forhold, vil blive Spørgsmaal om, at indlæse det extraordinaire Mandfald, det Paragrafen indskrænker den yderligere Udvidning til Krigstid og til saadanne Tilfælde, hvor overordentlige Omstændigheder skulle finde Sted. Med Hensyn til § 54, da er denne tilsvarende til § 14 i Capitlet om Landtjenesten.

§ 52 ses at være tilsvarende til § 33, idet der her tales om, at Fortyllingen til at bestraffe i Raderindehold forfarer ikke kan opføre, saalænge Kogen er vandværk; der er kun foreslaet den Forandring, at det ubestemt skulde betegnes, at det kan være den, der havde ubestemt sin Værnpligt til Gode, hvorefter der tales, da de foregaaende Paragrafer jo have vist, at der ofte kan blive Spørgsmaal om, at Sværnpligtige gaae over til at blive Landværnpligtige og saaledes komme ind under de Bestemmelser, der gjælder for disse.

§ 53 indeholder den Stilling, der kan finde Sted ved Sværen. Som Folge af de foregaaende Forhold, der her findes Sted, idet der ikke er Tale om for de Sværnpligtige, at indlæse nogen Garnisonstjeneste eller i de fleste Tilfælde at gjennemgaae nogen egentlig Sværnpligt, hvorefter Udvidning alene paaaligger de Sværnpligtige efter den Befaringsgrad, hvorefter de saae opført i Rullerne, i hele den Tid, i hvilken de staae i Rullerne, — som der ikke vilde være Tale om, at de kunne ved Stilling frigjøre sig, uden for en Gang, fra Udvidning; man har nemlig kun indbragt Stilling for enhver enkelt Gang, hvor der bliver Tale om Udvidning, hvilken jo kan finde Sted for et Toget ad Gangen. Her har været Spørgsmaal om, hvorefter man skulde foreslaa den Bestemmelse i Paragrafens 2de Afsnit i Begyndelsen, hvor det hedder: „Den, som har stillet sig, betragtes, som om han havde udført det Toget, hvorefter han var udført.“ Efterom Udtrykket er temmelig ample, frøgtede man sig, at herved skulde menes, at den, som saaledes stillede sig, skulde, paa Grund af det Toget, hvorefter han stillede en Hæns for sig, ansættelse i Befarings; men ved nærmere Overveelse fandt man det ikke nødvendigt at foreslaa nogen Forandring, hvilket, som allerede sagt, Udtrykket er temmelig uforstaaende, thi det er jo en selvfølge, at Ingen kan opføres i en højere Grad af Befarings, med mindre han virkelig har i den fornævnte Tid været ristet. Saade han og Sværen vilde være daarlige tjente med, at den skulde anses som befærdet, der ikke virkelig var det. Med denne Undtagelse vil nemlig hans Udvidning have den samme Virkning, som om han selv havde gjort Toget. De øvrige Bestemmelser vilde faldes at være allerede adopteret med de Betingelser, der foretoges af Stillingmanden ved Sværen, nemlig at han skal godtgjøre en god, moralsk Bædel, idet han skal være mere end lide Mod alle straffet, men tillige man, ved Altsid fra vedkommene Forinden, godtgjøre en god, moralsk Bædel, saa at den offentlige Tjeneste ikke bliver berøvet af Stillingmanden.

Ordfør. Denne Paragraf giver Beskedning til en Bemærkning, der vel egentlig henhører til § 47, men som det endnu kan være passende at fremføre, den nemlig, at ved Udvidning til Drogtsretten i Reglen kan det være af det Mandfald, der henhører til Mandfald, der staaer i Ungdomdrullens og Ertravallerens, med at møde ved de anordnede Sværen, der vilde finde Sted i Hovedtid. Da disse sedvanlig hvert Aar vilde blive opstillede, er det ikke en ringe Byrde for en Mand, der staaer i Rullerne ligesom det 50de Aar, navnlig at skulle fremstille sig for Sværen, og jeg tillader mig derfor at foreslaa det Spørgsmaal til den ærte Ordfører, om ikke dette Punkt har været under Overveelse i Comiten, og hvilken Grund der har været til at beholde Udvalgets Bestemmelse.

Ordføreren: Jo, vel har det været under Forhandling i Udvalget, og man havde endogaa der tænkt at stille et Forslag til, at Møde i Sværen skulde bestaae for det i Ungdomdrullens og Ertravallerens opførte Mandfald, men ved nærmere Overveelse fandt man, at Bestemmelserne i § 50, som gaaer ud paa, at naar overordentlige Omstændigheder finde Sted, eller naar en overordentlig Udvidning

skal ske, som skal ogsaa Mandfaldet i Ungdom- og Ertravallerens udføres, gjør Møde nødvendigt for disse Rullers Mandfald, og man foreslaaet saameget mere at gjøre Forslag til Forandring, som det endelig ogsaa ved den Conference, som Comiten havde med den høieste Justitsminister angaaende dette Punkt, af ham blev bemærket, at det fra Sværens Side ansættelse betænkelig at lade denne Bestemmelse om Møde ved Sværen gaae ud, da det er det eneste Møde, hvorefter Sværen kan komme til Mandfald om, hvilken Mæske af Mandfald i de forskjellige Ruller der staaer den til enhver Tid til Raadighed; og med Hensyn til, at der er et saa lidet Antal af det virkelig forvarnpligtige Mandfald, der møder paa Sværen, som var det ogsaa betænkelig at lade dette Møde bortfalde. Udvalget tillode derfor ikke noget Forslag i saa Henseende, og det saameget mere, som man kom til den Erkjendelse, at Bestemmelserne i og for sig ikke er meget betydelige for Mandfaldet; thi saasomt de ere i Hæret, eller have andet fordeligt Forfald, saa ere de derved fritagne for at møde paa Sværen, og endelig er der ogsaa tilstaaet Sværens Værnpligtige den Vættelse fremfor Sværen, at de kunne skjære deres Møde for Sværen ved at anmelde sig ved den Sværen, der afholdes paa det Sted, hvor de faktisk opstode sig; og uden Hensyn til, om dette Opførd er aldeles tempraert eller ogsaa et mere skellig, have de kun at melde sig der, og naar de da have det vedvarende Møde sig, saa er dette tilstrækkelig for Sværen, som derfor kunne se, til hvilken Rulle og hvilket District i Landet de høre, saa at Sværen ved at møde for dette Mandfald ikke er far. Hertil kommer, at Ungdomdrullens kan indbefatte 2 Aars Mandfald, nemlig det 16-aarige og 17-aarige, og da det navnlig er af de yngre Classer i Govedrullerne, at den største Deel af Mandfaldet udføres til Sværen, saa kan der vist være ret god Grund til, at det 16- og 17-aarige Mandfald ogsaa har at møde ved Sværen. Forøvrigt tør jeg maalkke stille den Anmodning til den høieste Justitsminister, at ville give nærmere Oplysning om, hvorefter der skulde finde nogen Indskrænkning Sted med Hensyn til disse Mandfalds Møde for Sværen, thi det er jo usædvanlig usikkert, at dette indskrænket saameget, som det Offentlige Lære tilhæder.

Marineministeren: Der har tildeels allerede fundet en Indskrænkning Sted i det, der tidligere har været foreskrevet, idet efter den hidtil behandlede Forordning alle Sværnpligtige i Reglen naturlig skulle møde ved Sværen, og det har været Tilfældet, at man først blev indført i Ertravallerne i det 50de Aar. Man er altsaa ikke gaaet videre i Udvalget end til det Tidspunkt, hvorefter man ser sig over i Ertravallerne.

Ordfør. Derom jeg ikke har misforstaaet det Høieste, tager den ærte Marineminister fejl; thi Bestemmelserne er foreskrevet for alle Sværnpligtige, som findes i Rullerne, altsaa til det 50de Aar.

Marineministeren: Men Ertravallerne behaae blot af Mandfald, der er over 35 Aar indtil 50 Aars Alderen. Dette indbefatter nu Ertravallerne efter det foreliggende Forslag; indtil dette Tidspunkt er man nemlig først gaaet over i Ertravallerne ved det 50de Aar, medens man nu træder ud af Ertravallerne ved dette og gaaer hører op at staae i dem.

Ordfør. Jeg tillader mig at referere mig et Anmodning ved disse Paragrafer, forsaavidt der dertil maatte gjøres Anledning.

Justitsministeren: Jeg skal kun til hvad min ærte Kollega, Marineministeren, har bemærket, og til hvad den ærte Ordfører ligeledes har udtalt om Sværen, hvorefter Ungdomdrullens, og altsaa det Mandfald, der er 16 og 17 Aar, for Fremtiden ikke godt kan fritages for at møde, tillade mig at tilføje, at det vigtigste i den 50de Paragraf er bestemt, at i Hovedtid, og naar ikke overordentlige Omstændigheder finde Sted, skal Udvidningen til Drogtsretten ske af det Mandfald, der henhører til Govedrullerne, men at naar ingen overordentlige Omstændigheder finde Sted, ingen Udvidning af Mandfaldet i Ungdom- og Ertravallerens vil finde Sted. Det er indlysende ikke tvivlsomt, at en saadan overordentlig Udvidning i Sværen kan siges at finde Sted, thi naar en større Expedition skal finde Sted til længere fraliggende Lande, foretoges der ofte, selv i den ypperste Fred, en stor Deel Mandfald, som henhører til Sværen, og dertilblanding kan ogsaa adfødtes Mandfald, der henhører til Ungdomdrullens. Det er